

Referanse: Den naturlige skolesekken, Naturfagsenteret

Komplekse og verdilada problemstillinger knyttet til samfunnsutfordringer berører mange ulike områder og interesser som kan stå i konflikt med hverandre. I planlegging av undervisning kan det være nyttig å se litt på hva som kjennetegner slike problemstillinger og bruke dette som et verktøy for å komme fram til egne problemstillinger som er egnet til bruk i undervisningen.

<b>Kjennetegn på komplekse og verdilada problemstillinger:</b>	<b>Problemstilling:</b>
<b>1. Mange ulike perspektiver (SØM, Sosiale, Økonomiske og Miljømessige)</b>	
<b>2. Hvilke aktører har interesse i problemstillingen?</b>	
<b>3. Hvilke oppfatninger har aktørene om saken?</b>	
<b>4. Ulike handlingsalternativer (hvilke)?</b>	
<b>5. Hva kan beslutningen føre til?</b>	
<b>6. Mange fag involvert (hvilke?)</b>	

Her er et eksempel:

Kjennetegn på komplekse og verdilada problemstillinger:	Vegutbygging gjennom et skogsområde
<p><b>7. Mange ulike perspektiver (SØM, Sosiale, Økonomiske og Miljømessige)</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sosialt (Friluftsliv, rekreasjon, De som bor i nærheten av skogen, Menneskets plass i naturen)</li> <li>• Økonomisk (Skogseiere, Arbeidsplasser, )</li> <li>• Miljømessig (Biologisk mangfold, Økosystemer, Lagring av karbon)</li> </ul>
<p><b>8. Hvilke aktører har interesse i problemstillingen?</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Skogseiere</li> <li>• Friluftsfolk</li> <li>• Idrettsfolk</li> <li>• De som bor i nærheten</li> <li>• Naturvernere</li> <li>• Vegvesenet</li> <li>• Lokalpolitikere</li> <li>• Næringsliv</li> </ul>
<p><b>9. Hvilke oppfatninger har aktørene om saken?</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Skogseiere/Kommunen (hogge mest mulig skog for å tjene penger, men også skjøtte den)</li> <li>• Friluftsfolk/Idrettsfolk (hogge så lite som mulig, men vil ha et fint område å gå tur i)</li> <li>• De som bor i nærheten (ulike oppfatninger, men ikke ha støy)</li> <li>• Naturvernere (sikre det biologiske mangfoldet)</li> <li>• Vegvesenet (billigst mulig vei tvers over skogen)</li> </ul>
<p><b>10. Ulike handlingsalternativer (hvilke)?</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Hogge all skog/Hogge litt skog/ Hogge ingen skog</li> <li>• Bygge vei/ ikke bygge vei</li> <li>• Veien kan gå utenom skogen</li> </ul>
<p><b>11. Hva kan beslutningen føre til?</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tap av biologisk mangfold</li> <li>• Dårligere boforhold</li> <li>• Reduserte rekreasjonsmuligheter</li> <li>• Økt inntekt for skogseiere, kommunen og næringsliv</li> <li>• Økt fremkommelighet</li> </ul>
<p><b>12. Mange fag involvert (hvilke?)</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Samfunnsfag</li> <li>• Naturfag</li> <li>• KRLE</li> <li>• Norsk</li> <li>• Kroppsøving</li> </ul>